

Informatie voor raadsleden

RIB nr. 36

12 september 2022

gemeente
**Stichtse
Vecht**

In deze RaadsInformatieBrief:

Update versnelde huisvesting statushouders en opvang Oekraïense ontheemden.....1

Update versnelde huisvesting statushouders en opvang Oekraïense ontheemden

Versnellingsopgave huisvesting statushouders

Het kabinet heeft in het veiligheidsberaad van 4 juli jl. besloten dat gemeenten binnen 6 weken een per gemeente vastgesteld aantal statushouders versneld dienen te huisvesten. In het geval van Stichtse Vecht gaat het om 66 statushouders die al gekoppeld zijn aan onze gemeente. Al eerder dit jaar, op 28 maart, heeft het kabinet in het veiligheidsberaad een versnellingsmaatregel aangekondigd. Het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) zou toen op korte termijn - vooruitlopend op de definitieve huisvesting in gemeenten - maximaal 20 statushouders per gemeente onderbrengen in hotels en andere accommodaties in de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor hun huisvesting. Hierover is de raad op 2 juni jl. geïnformeerd door middel van Raadsinformatiebrief 25. Het COA heeft echter geen uitvoering aan deze maatregel gegeven in Stichtse Vecht en ook niet in de meeste andere gemeenten.

De afgelopen weken hebben het kabinet, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het Veiligheidsberaad in goed overleg essentiële afspraken gemaakt. Er zijn afspraken gemaakt om de situatie in Ter Apel aan te pakken, maar ook over maatregelen die bijdragen om uit de crisis te komen en te blijven. Daartoe wordt gewerkt aan het (tijdelijk) beperken van de instroom en het versnellen van de doorstroom en uitstroom. Het rijk en de medeoverheden hebben afgesproken om voor de tweede helft van 2022 te streven naar passende huisvesting voor meer dan 20.000 statushouders. Hoeveel woningen nodig zijn verschilt per gemeente, maar landelijk zou in de periode september-december 2022 ca. 12% van de vrijkomende corporatiewoningen nodig zijn (tegenover normaalgesproken 5-10%).

Om uit de crisis te blijven, zijn ook afspraken gemaakt met de medeoverheden over de kabinetsambitie om in de periode 2022-2024 37.500 flexwoningen te bouwen voor zowel statushouders als andere woningzoekenden, zoals onder andere starters. Daarbij is het uitgangspunt dat een derde beschikbaar komt voor statushouders en twee derde voor mensen die om andere redenen met spoed op zoek zijn naar een huis, bijvoorbeeld zij die door een scheiding hun huis verloren hebben of door sociale of medische omstandigheden urgent een woning nodig hebben. De door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ingestelde Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting ondersteunt gemeenten, regio's, provincies, woningcorporaties en andere woningmarktpartijen om versneld projecten voor flexwonen en transformatie verder te brengen. De komende tijd sluit de minister voor

Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening met hen realisatieovereenkomsten hierover, die ook zullen landen in de regionale woondeals. Stichtse Vecht is al in gesprek met deze Taskforce over transformatie van gemeentelijk vastgoed. Het college ziet daarnaast mogelijkheden en wil (locaties) onderzoeken voor flexibele woningbouw om op deze wijze woningzoekenden maar ook specifieke doelgroepen zoals statushouders te kunnen huisvesten. Ook kan mogelijk gebruik gemaakt worden van tussenvoorzieningen in andere gemeenten.

In aanvulling op bovenstaande afspraken heeft het kabinet besloten tot een pakket aan (tijdelijke) maatregelen voor de korte termijn. Het gaat onder andere om: beperking nareizigers, tegengaan van overlast en een effectiever terugkeerbeleid.

Het rijk heeft op dit moment twee grote subsidiestromen geactiveerd. De regeling huisvesting aandachtsgroepen (RHA) voorziet in een bijdrage van € 7.000 per woning. Hiervoor komen alle aandachtsgroepen in aanmerking, dus ook starters, arbeidsmigranten, daklozen enz. Daarnaast is er een subsidie beschikbaar gesteld van € 12.000 per flexwoning voor versnelde realisatie van tijdelijke huisvesting voor aandachtsgroepen. Deze subsidie geldt alleen voor tijdelijke huisvesting van statushouders en Oekraïense ontheemden, eventueel in combinatie met een andere doelgroep. Bij het rijk staat de vraag uit of deze twee subsidies ook gestapeld mogen worden.

Woondeals en aandacht voor andere woningzoekenden

Zestien gemeenten in de regio Utrecht hebben in 2019 met het Rijk en de Provincie een woondeal gesloten. Met als doel: de woningbouwproductie versnellen, de betaalbaarheid vergroten en de kwaliteit van het woningaanbod vergroten. In 2022 wordt de Woondeal voor de regio Utrecht geactualiseerd.

Het kabinet heeft de ambitie om tot en met 2030 900.000 woningen te bouwen. Aan alle provincies is gevraagd aan te geven wat zij hieraan kunnen bijdragen. Provincie Utrecht heeft op 1 juni een zogenaamd indicatief bod uitgebracht. Het bod is gebaseerd op het in 2021 vastgestelde Provinciale Programma Wonen en Werken en betreft 83.500 woningen tot en met 2030.

Het jaarlijks toevoegen van duizenden woningen in de provincie is geen sinecure. Hierbij gaat het ook om het realiseren van een toereikend aantal betaalbare woningen (sociaal en middensegment), alsmede flexwoningen. Dit bod is daarom onlosmakelijk verbonden aan randvoorwaarden. Het gaat om randvoorwaarden waarbij de steun van het kabinet noodzakelijk is, zoals investeringen in bereikbaarheid, ondersteuning bij financiële tekorten, investeringen in groen en maatschappelijke voorzieningen, vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk en het realiseren van stikstofruimte.

Realisatie taakstelling

Door middel van Raadsinformatiebrief 09 bent u op 24 februari jl. geïnformeerd over het 'Plan van aanpak verzwaarde taakstelling huisvesting statushouders 2022 – 2024'. Dit plan van aanpak is goedgekeurd door de provincie en gedeeld met het rijk. Acties die hierin benoemd zijn, zijn in gang gezet. Het gaat met name om: inzet van leegstaand maatschappelijk vastgoed voor huisvesting statushouders, zoeken naar locaties voor flexibele woningbouw, reserveren van woonruimte voor bijzondere doelgroepen bij nieuwbouw en transformatie, overdragen van statushouders aan een tussenvoorziening in een andere gemeente. [Bekijk het plan van aanpak](#).

Stichtse Vecht heeft per 1 juli 2022 de achterstand bij het huisvesten van statushouders voor een belangrijk deel ingelopen en er resteren nog 31 statushouders die gehuisvest moeten worden. Daarnaast moeten in de tweede helft van 2022 50 extra statushouders van huisvesting worden voorzien. In totaal, met de taakstelling voor de tweede helft van 2022 erbij, zijn er nog 81 te huisvesten statushouders in dit jaar. Hiervan moeten er 66 met spoed gehuisvest worden. De corporaties hebben in goed overleg met de gemeente kans gezien om voor augustus en september huisvesting te bieden aan 42 statushouders, daarmee zijn 8 woningen gemoeid. Het gaat met name om meerdere grote gezinnen van 6 à 7 personen. Resteert voor de rest van 2022 een aantal van nog 39 te huisvesten statushouders.

Hiermee is twee derde van de versnellingsopgave van het kabinet gerealiseerd zonder dat er getornd wordt aan de afspraak met de corporaties dat zij maximaal 30% van de vrijkomende sociale huurwoningen aan bijzondere doelgroepen toewijzen en hebben zij dus nog steeds 70% van de vrijkomende sociale huurwoningen aan reguliere woningzoekenden toegewezen. Bijzondere doelgroepen zijn met name statushouders, woningzoekenden met een urgentieverklaring, mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen en mensen die in aanmerking komen voor wonen met zorg.

Interbestuurlijk toezicht afgeschaald

De provincie is belast met het interbestuurlijk toezicht (IBT) op het behalen van de taakstelling van het huisvesten van statushouders. De provincie heeft begin dit jaar besloten dat het IBT voor onze gemeente wordt opgeschaald naar trede 3 van de interventieladder vanwege de achterstanden die we in 2021 hadden opgelopen. De interventieladder bestaat uit 6 treden. Op trede 3 wordt actief toezicht toegepast en moet de gemeente een plan van aanpak voor het inlopen van de achterstanden voorleggen. Op de hoogste trede, trede 6, treedt de provincie in de plaats van de gemeente en voert namens de gemeente en met financiële middelen van de gemeente de taakstelling uit.

Naar aanleiding van de prestaties van het eerste half jaar van 2022, waarin de corporaties 63 statushouders hebben gehuisvest en de achterstanden zijn teruggebracht van 57 (per 1 januari 2022) naar 31 (per 1 juli 2022) heeft de provincie onze gemeente weer afgeschaald naar trede 2 van de interventieladder. Op deze trede wordt alleen informatie opgevraagd en gevalideerd.

Onderstaand een overzicht van alle taakstellingen en realisatiecijfers van 2020 t/m 2022.

	Taakstelling	Taakstelling inclusief achterstanden	Huisvesting door corporaties	Voorsprong/Achterstand
2020	44 statushouders	44	24	- 20
2021	91 statushouders	111	54	- 57
2022 1 ^e helft	37 statushouders	94	63 (tot 1 juli)	- 31
2022 2 ^e helft	50 statushouders	81	42 (tot 1 oktober)	- 39 (tot 1 oktober)

Het college wil de lijn, die in 2022 is ingezet op basis van het 'Plan van aanpak huisvesting statushouders', voortzetten.

De Veiligheidsregio Utrecht, waar Stichtse Vecht onderdeel van is, coördineert en organiseert de crisishulpopvanglocaties voor asielzoekers. Tot nu toe is het de veiligheidsregio gelukt om met een aantal gemeenten de taakstelling van de veiligheidsregio in te vullen.

Gemeentelijke opvanglocaties Oekraïense ontheemden

Eind augustus verbleven 289 Oekraïense ontheemden in onze gemeente, waarvan 105 op de verschillende gemeentelijke opvanglocaties. De kerkelijke gemeenschap in Kockengen heeft enige tijd geleden gevraagd om de mogelijkheden voor gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden in de kern Kockengen te bekijken. Er is gekeken naar de mogelijkheid om op het voormalige terrein van het Kockenest tijdelijke wooneenheden voor deze specifieke doelgroep te gaan realiseren. Bij deze eerste verkenning zijn de omwonenden van de beoogde locatie middels een enquête betrokken en bevroegd. Uit de enquête komt naar voren dat er beperkt maatschappelijk draagvlak is voor gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden op de beoogde locatie in de kern Kockengen.

Gelet op de direct beschikbare opvangcapaciteit in onze gemeente (eind augustus nog plek voor 35 mensen) en de geplande uitbreiding van de opvangcapaciteit (67 potentiële plaatsen) voor Oekraïense ontheemden is er op dit moment ook geen noodzaak om extra opvangplekken voor deze doelgroep te realiseren in Kockengen. Maar de locatie is wellicht nog inzetbaar voor andere aandachtsgroepen die met spoed gehuisvest dienen te worden. We

verwachten overigens dat we onze totale nog beschikbare opvangcapaciteit nodig zullen hebben om zowel nieuwe instroom van Oekraïners als Oekraïners die op dit moment nog bij gastgezinnen verblijven te kunnen huisvesten.

Basisregistratie Personen en leefgeld

Er zijn geen achterstanden meer voor inschrijving van Oekraïense ontheemden in de Basisregistratie Personen (BRP). We merken wel dat het doorgeven van een verhuizing aandacht nodig heeft, zeker bij verplaatsing naar gemeentelijke opvang. Hier heeft de locatiemanager actie in ondernomen door ter plaatse de benodigde formulieren te laten invullen. De betaling van leefgeld vindt inmiddels giraal plaats, omdat Oekraïners nu een bankrekening kunnen openen. De huidige leefgeldregeling loopt tot 1 oktober en wordt momenteel door de Rijksoverheid herzien. De regels kunnen dus gaan veranderen. Over eventuele wijzigingen zullen wij de betrokkenen uiteraard informeren.

Arbeidsbemiddeling

We merken dat er veel vragen zijn over werk. Vluchtelingen uit Oekraïne mogen sinds 1 april in loondienst werken in Nederland. In de regionale samenwerking is 'Midden-Utrecht Werkt Door' het loket voor advies en informatie op het gebied van werk, ook voor Oekraïners. Midden-Utrecht Werkt Door is een Regionaal Mobiliteitsteam (RMT). Op initiatief van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werken in het RMT gemeenten, UWV, SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven), MBO Raad, vakbonden en werkgeversorganisaties samen om mensen te helpen op weg naar werk. Dit kan bijvoorbeeld door samen te kijken naar omscholingsmogelijkheden, kansen in een nieuwe sector of door te helpen bij een sollicitatie. Het RMT geeft informatie over werk en inkomen voor werknemers en werkgevers.

Maatschappelijke begeleiding

Aan Welzijn Stichtse Vecht is bij de start van deze crisis de opdracht gegeven om de maatschappelijke begeleiding van de Oekraïense ontheemden uit te voeren. De bedoeling was om te starten met het aanstellen van Buddy's voor ontheemden. Deze zouden de maatschappelijke begeleiding verzorgen. Welzijn Stichtse Vecht geeft aan onvoldoende vrijwilligers te hebben om dit uit te kunnen voeren. Daarom is afgesproken op een andere manier invulling te geven aan de maatschappelijke begeleiding. Er wordt gestart met spreekuren (wekelijks op twee momenten op verschillende locaties). Ontheemden kunnen hier terecht met hun vragen. Daarnaast neemt Welzijn Stichtse Vecht contact op met ontheemden die doorstromen naar gemeentelijke opvanglocaties. In dit contactmoment wordt informatie gedeeld en verwezen naar de spreekuren voor verdere vragen. Indien tijdens het contactmoment blijkt dat er meer nodig is, zal daarop worden ingezet. Verder gaat Welzijn Stichtse Vecht verder met het organiseren van bijeenkomsten. Eerder werden informatieve bijeenkomsten georganiseerd voor gastgezinnen en ontheemden. Later zijn er ook bijeenkomsten over specifieke onderwerpen georganiseerd, zoals over werk in samenwerking met het RMT en over gezondheid in samenwerking met de GGD. Binnenkort wordt ook gestart met 'spreektaalgroepen' in samenwerking met de bibliotheek en er komen speel- en ontmoetingsochtenden waarop niet-leerplichtige kinderen met elkaar spelen én de ouders elkaar ontmoeten. Welzijn Stichtse Vecht informeert de gemeente over wat speelt onder de inwoners en de ontheemden en adviseert met betrekking tot de in te zetten interventies.
